

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України «Про внесення змін до Податкового
кодексу України щодо управління активами,
стягнутими в дохід держави»

1. Мета

Проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо управління активами, стягнутими в дохід держави» (далі – проєкт Закону) розроблено на виконання кроку 261 плану пріоритетних дій Уряду на 2025 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2025 року № 131-р.

Метою проєкту Закону є створення законодавчих можливостей для зняття обтяжень з санкційних активів, стягнутих в дохід держави, та розширення переліку обставин для звільнення від фінансової відповідальності за вчинення податкових правопорушень та порушення іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Проєкт Закону є пов'язаним з проєктом Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління активами, стягнутими в дохід держави» (реєстр. № ____ від ____).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Відповідно до положень Закону України «Про санкції» однією з санкцій, які можуть застосовуватися державою, є стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Статтею 5¹ вказаного Закону передбачено, що накладення на активи арешту, встановлення щодо них мораторію чи будь-яких інших обтяжень (заборони розпоряджатися або користуватися ними), а також перебування таких активів у заставі не перешкоджає стягненню цих активів у дохід держави, а також здійсненню реєстраційних дій, передбачених статтею 17 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань".

Разом з тим, законодавство, яке регулює, зокрема, питання реєстрації прав власності на нерухоме майно і його обтяження, питання здійснення обтяження рухомого майна не містить положень, які б кореспондувалися із вищезазначеними положеннями Закону України «Про санкції», що створює суттєві перепони у практичній реалізації покладених законом на Фонд державного майна України завдань.

Окрім того, законодавство, яке регулює питання накладення та зняття публічних обтяжень, які накладаються різними державними органами, в порядку реалізації ними своїх повноважень, в тому числі питання зняття податкової застави, також не містить положень, які б передбачали порядок зняття таких обтяжень у випадку, якщо вони стосуються санкційних активів. Зазначене також унеможлиблює на практиці здійснити реєстрацію права власності на санкційні активи за державою.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом Закону передбачено внесення змін до Податкового кодексу України в частині:

доповнення новою підставою для припинення податкової застави у випадку здійснення реєстраційних дій щодо стягнення майна платника податку в дохід держави в порядку застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини першої статті 4 Закону України «Про санкції»;

доповнення переліку обставин для звільнення від фінансової відповідальності за вчинення податкових правопорушень та порушення іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, у випадку стягнення 100 відсотків корпоративних прав юридичної особи-платника податків в дохід держави в порядку застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини першої статті 4 Закону України «Про санкції»;

4. Правові аспекти

У сфері правового регулювання діють Конституція України, Податковий кодекс України, інші законодавчі акти.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту Закону не потребує додаткового фінансування з Державного бюджету України.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт Закону розміщено на веб-сайті Фонду державного майна України (www.spfu.gov.ua/) та потребує погодження із заінтересованими органами.

7. Оцінка відповідності

У проєкті Закону відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

У проєкті Закону відсутні положення, які містять ознаки дискримінації. Проєкт Закону не потребує проведення громадської антидискримінаційної експертизи.

У проєкті Закону відсутні положення, які порушують принципи забезпечення рівних прав та можливостей чоловіків і жінок. Проєкт Закону матиме однаковий вплив на представників обох статей.

У проєкті Закону відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень. Проєкт Закону не потребує проведення громадської антикорупційної експертизи.

Для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи проєкт Закону буде надіслано до Національного агентства з питань запобігання корупції.

8. Прогноз результатів

Проект Закону не має негативного впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.